

CENZURAT.

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEK LAP

Halottak napján...

V. ÉVFOLYAM
31. szám.

1937. NOVEMBER
1.

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87.

Hogy írjuk?

Adomázik, vagy adomáz vidám, humoros kis történeteket mond el.

Ádvent = karácsony előtti várakozó idő.

A fölött, a felett, a felé, a felől.

Affektál = kényeskedik.

Agancs = a szarvas ágas-bogas szarva.

Agg, aggastyán, aggkor = öregember,

Kertészkedjünk kis cimborák.

Kik küldtek be eddig virágmagvakat?

Bizony még kevesen. Pedig küldtünk Papp Kató és Lajosnak, ifj. Tötös Jánosnak, Hermann Mariskának, Salamon Gabinak és Jutkának, Rápolthy Jenőnek, Vigh Annusnak, Kleimann Katónak, Bálint Gizikének, Turdean Klárikának és a többieknek. Hát még a sok iskolának!

Eddig Bartha Ferenc, Guncser Thea, Iszlay Nővérek, Hodos Hyke, Nagy Juci, Fehér Péter Szabó Gábor, Kiss Klári, Fenesi Zsiga küldtek vissza virágmagvakat.

Nagy Jucit külön is meg kell dicsérjük. Lám ez a kicsi Jucika még csak most első elemista, de látnátok, milyen rendesen, tisztán küldte vissza a magvakat. Hétfélét gyűjtött. S amint a mamája mondja, egész nyáron mindig szorgalmasan gyűjtögette a magvakat.

Ezért az igyekezetért, szorgalomért a legnagyobb jutalmat kapta, mint kertészkedő: két szép tulipán hagymát. Nem is cserél most Jucika senkivel sem.

Uj Cimbora szindarabsorozata.

Napról-napra többen érdeklődnek szerkesztőségünkben, hogy lesz-e karácsonyra szindarab-sorozat összeállítva. Az érdeklődőknek a következőket üzenjük: Szokásos szindarab-sorozatát, amelyben egész évre lehet találni előadási anyagot (karácsonyra, vizsgára, anyák napjára) az idén is összeállítja az Uj Cimbora. Ara portval 25 lej. Ezenkívül megjelenteti külön füzetként Simon: Sándor Karácsonyi örömkök és Kirjálné Kovács Emma: Mikulás, Krampuszok és a szegény fiú c. verses szindarabjait. A kettő portóköltéssel együtt 20 lej. A pénz előzetesen beküldendő.

A virág és az ember.

Írta: Balázs Ferenc.

Virágoknak esztendőben
Egyszer van tavaszuk.
S egy pillanat kell ahhoz csak,
Hogy mi leszakasszuk.
Hogy a sirba szálljunk.

Minekünk is, embereknek
Egy éltünk s halálunk.
Egy pillanat kell ahhoz csak,

Miért volna szomorúbb az,
Mikor ember hal meg?
Virág s ember nem egyformán
Kedves az Istennek?

Keresztiszülő névnapjára.

Édes jó keresztapámhoz (v. anyámhoz)
Hálás szívvel jöttem el,
Elmondanám, amit érzek
Ezen örömnepem.

A szívemben rózsaként
Pompázik a szeretet,
Ágán galamb ringatózik:
Hála tölt el engemet.

Keresztiszülőmet szeretni
Kötelesség és öröm:
Mert ő segít égi célhoz
Jutni földi röögökön.

S meghátalni hálás szóval
És imával kell nekem,
Hogy példával és tanáccsal
Hűn vezérli életem.

Eme kettős érzelemnek,
Mely a lelkemben honol,
Jelképe és vallomása
E színes virágcsokor.

Óh, fogadja szeretettel,
Drága, jó keresztapám (anyám),
Lelje kedvét a virágnak
Tarka szirmán, illatán.

Virág, illat és szivecském
Az őszinte hódolat.
Adjon Isten számtalanszor
Boldog örömnapokat!

Nagyapó sírjánál.

Irta: **L. Ady Mariska.**

Jaj, de fényes, díszes
Nagyapó sírhantja!
Virágok közt száz szál gyertya
lángja lobog rajta.

Krizanthem-koszorú,
Apa, anya vette.
Két kis csokor szerénykedik,
rejtőzik mellette.

Ferkóé az egyik,
Bözsié a másik.
Ők nevelték, ők gondozták
kertjükben egy szálig.

Hiszitek-e, nem-e:
Jó Nagyapó lelke
abban a két bokrétában
legtöbb kedvét lelte.

Halottak napja.

Irta: **Dr. Atzél Elemérné.**

Hideg őszi szellő fújdogál végig a temetőn. Lassan kezd hullni a hó és egy-kettőre fehér lepel borítja be a sírhantokat. A fákról hangos zizzenéssel hull alá a még ottmaradt utolsó falevél. Mintha érezné, hogy az ő rövid kis életének is már vége. Nincs mit keresnie a hóval fedett fákon. A máskor oly kihalt csendes temető, ma egész más képet nyújt. Mindenki siet, hogy lerója a kegyelet adóját a megboldogultakkal szemben. Azt mondják, az emlékezet adója a könny. Nem csoda, ha annyi könnyes szemű emberrel találkozunk ilyenkor a temetőben. A sok fejfa, sírkő a sok színes felírral eszünkbe juttatja, hogy milyen gyarlók is vagyunk. Künn az életben különböző osztályokat alkotunk. Hogy tülekedünk, marakodunk. S hogy igyekszik az egyik kitűnni, a másik feltűnni a többi rovására. De itt... Itt oly szépen, csendesen megférnek egymás szomszédságában.

A temetőbe vezető úton ballag két kis gyermek. Édesanyjuk jó melegen felöltöztette őket, s mivel iskolai szünet van, reáérnek egy kicsit sétálni, kimentek tehát a temetőbe. Elnézegetődtek a sok szép virágos, feldíszített sírok között. Amint ott jártak-keltek, álmélkodva szemlélték a kivilágított sírokat. Hatalmas márványtömbökön arany betűk csillognak. Kocsikon, autókon elegáns közönség jön-megy.

Hullámzó tömeg sodorta őket tovább a temető másik részébe, hol egyszerű sírokon nagyon kevés virág, néhány gyertyácska pislog csak itt-ott. Ez a szegényebb emberek örök pihenőhelye. És a két gyermek errefelé vette az útját.

Amint mennek, mendegélnek, nézelődnek, egy kis gyermek sír előtt egyszerűen öltözött asszonyt vesznek észre, aki óvatosan kis papírcsomagot bontogatott ki. A két gyermek kíváncsian figyelte, hogy mi lehet az a drága dolog, amit oly vigyázva szed elő az anya. S látták, hogy kis darab gyertyát és egy kis csokrot vesz elő, amit oly áhitattal s szeretettel tett le a kis sírra, mintha a világ legdrágább kincse lett volna. Látszott rajta, hogy már nem is tud sírni, a könnyei mind kiapadtak, de oly bánatosan merült el imájában, hogy a két gyermeknek könny szökött a szemébe.

Ekkor a két testvér kézenfogta egymást és elsiettek a kapuhoz. Kis zsebpénzüket összeadva, egy csomó virágot és néhány kis gyertyát vásároltak. Visszasiettek, de az anyát már nem találták ott. Szóttlanul helyezték a sírra a virágot, a gyertyákat pedig meggyújtották. S kicsiny szívük határtalan örömmel telt meg. Elképzelték az anya őszinte örömét, midőn majd meglátja, hogy kis gyermekére más is gondolt.

Azzal az érzéssel siettek haza, hogy aznap egy jó tettet cselekedtek. És aznap este egy kis csillag mintha fényesebben világított volna be a két kis gyermek szobája ablakán...

Altató.

Irtá: **Vadnay Dezső.**

Reng a bölcső...
 Ring a lány
 kicsi kocsi
 derekán!...
 Erre-arra
 renye, ringa
 síró-rívó
 kis Klárika!...
 Reggel kezdi,
 este végzi
 s a kék mennyet
 nézi-nézi;
 s bár szemére
 száll az álom,
 még sem alszik
 az én lányom...
 Aludj, aludj, Gyöngyvirágom!

Az éjszakát
 várja-várja,
 meg nem mozdul
 szempillája!...
 Éjszakának
 halk csendjében
 csillag fénylik
 fenn az égen,
 s ablakunkon
 hogy beragyog,
 elcsitulnak
 a bús dalok!...
 Édesanya
 szemén álom,
 aludj te is,
 Gyöngyvirágom!...
 Aludj, aludj, Gyöngyvirágom!

Mikulás, Krampuszok és a szegény kisfiú.

Szereplők: Mikulás, Szegény fiú, Hat Krampusz.

Diszlet: Erdőrészlet, téli havastáj.

I. Kép.

KISFIÚ: (Nagyon rongyos, hátán rőzsé-csomó, újjait lehelletével melegíti.)

Én jó Istenem, hogy érek haza?
 Késő az idő, sötét az este.
 Szegény jó anyám, édes jó anyám
 Érkezésemet hiába leste.
 Fekszik betegen, rossz szalma-ágyon,
 Nincs senki, aki reá vigyázzon.
 Ehezik, fázik, szomjazik, beteg.
 Én jó Istenem, édes Istenem,
 Vezessed haza árva gyermeked!

Eltévedtem és észre sem vettem,
 Hogy reám borult a sűrű erdő.
 A naplemente aranysugarát,
 Bekormozta egy fekete felhő.
 Uttalan úton csak botorkálok,
 A lábaimon már alig állok.
 Jaj nem tudom, hogy merre mehetek!?
 Én jó Istenem, édes Istenem
 Vezessed haza árva gyermeked!

(A kisfiú hátán a rőzsét igazgatva lassan eltávozik, de a sarokban háttal a szinnek le-hull a rőzséből és azt rendezgeti.)

(Két Krampusz ugrálva bejön hátizsákkal, ismét kettő és végül ismét kettő.)

I. KRAMPUSZ:

Ni Te ni, oda nézz Pripikop,
 Az a kis fiú ott rőzsét lop.
 Hogy mert ő ide most belépni,
 A pompás virgácsból letépni.
 Menjünk oda izibe,
 Mindet vegyük el tőle.
 Őt pedig majd itt hagyjuk,
 Sip-sup jól kiporozzuk.

II. KRAMPUSZ:

Szegény kis fiucska meg sem lát,
 Nehezen cipeli a sok fát.
 Az utat sehol sem találja,
 Az anyja, már talán rég várja.

*Jajj ne bántsuk Krampuszkák!
Segítsük vinni a fát.
Kísérjük haza szépen,
Hogy szegényke ne féljen.*

III. KRAMPUSZ:

*Ne pártold azt a kis mihasznát,
Hiszen nem vesszük mi semmi hasznát.
Az erdőnk határát átlépte,
A sok szép virgácsot letépte.
Ha kell virgács én adok,
Egy suhogót jó nagyot.
Máskor jobban vigyázzon,
A tilosban ne járjon.*

I. KRAMPUSZ:

*A szóból elég lesz Krampuszkák,
Hozzátok ide a fiucskát.
Egy-kettő siessünk utána,
Vegyük hát ökelmét munkára.
Menj utána Pripikop,
Tudom Tőled félni fog.
Vezesd ide izibe,
Hadd nézzünk a szemibe.*

(IV. Krampusz közben elmegy, többi Krampusz egyszerre csúfondárosan.)

*Kis fiú gyere már,
Sok Krampusz nagyon vár.
Csörög-zörög a lánc,
Lesz itt most cifra tánc!!*

V. Kép.

(Pripikop, a IV. Krampusz jön a fiucskát húzva.)

*Itt van a kis mihaszna,
Hogy lopott, még tagadta.
Azt sem tudta a számár,
Hogy ő a tilosba jár.*

I. KRAMPUSZ:

*Erge-morgo napra forgó,
Hogy jársz itten Te koborló?
Zörgöm-börgöm láncos csörgöm,
Kezed-lábad összeköföm.
Ákom-bákom hátizsákom,
Beleduglak kis barátom.*

KISFIÚ:

*Jaj kik vagytok?, úgy félek!
Talán nem gonosz lelkek?
Én semmit sem vétettem,
Csupán csak eltévedtem.*

*Jó anyácskám régen vár,
A kunyhócskánk hideg már.
Szegény anyám nagy beteg,
Azért nagyon sietek.*

V. KRAMPUSZ:

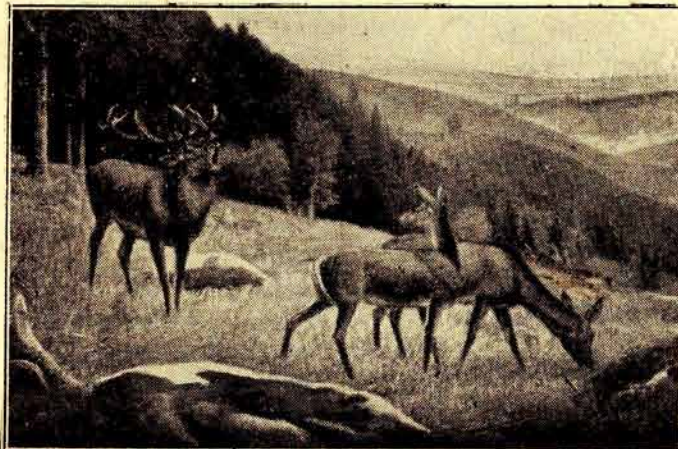
*Ebugatta láncos hordta,
Sárga dinnye, zöld ugorka.
Füllenteni hogy mersz nagyot,
Hát nem tudod, hogy ki vagyok!?
Bősz Krampusz, a csörgős ösöm,
Talán nem vagy ismerősöm!?*

KISFIÚ:

*Jó Krampuszok nem ismerlek.
Én szegény kis fiú vagyok.
Kicsiny falunk határán túl,
Soha, soha nem járhatok.
Iskolában sohsem jártam.
Jaj, pedig be nagyon vágytam!
Arva voltam, szegény voltam,
Éjjel-nappal csak dolgoztam.*

(Krampuszok mind láncukat esörgetve.)

*Hogy lehet, hogy nem ismer valaki,
No megállj, befogunk mutatkozni!*

Csendélet.

*Krampusz urfik vagyunk mi,
Csipős vesszőt hordunk mi, (megsuhogtatják).
Tőlünk fél, tőlünk fél, mindenki!*

(Körbe járkálva a kisfiú körül.)

*Hogy lehet, hogy nem ismer valaki?
No megállj, befogunk mutatkozni.
Piros arcunk vigyorgós,
Görbe farkunk kunkorgós,
Virgácsunk, virgácsunk igen gyors.*

KISFIÚ:

*Jó Krampuszok nem ismerlek,
Híreteket sem hallottam.
Higyjéteek el, amit mondok,
Hazudni én sosem szoktam.
Jó anyácskám tanította,
Hogy hazaudni sosem szabad,
Most ott fent a fényes égben,
Meghallgatják minden szavad.*

VI. KRAMPUSZ:

*Csodálkozunk szegény fiú,
Hogy nevünk sosem hallottad!?
De azt látjuk a szemedből,*

*Hogy az igazat mondtad.
Mikor hófehér paláttal
Beköszönt a zord december,
Olykor félve, de örömmel
Vár mi reánk sok kis ember.
Gyermekszívek édes álma
Jó Mikulás boldog napja.
Amikor minden jó gyermek
Gazdag jutalmát megkapja.*

III KRAMPUSZ:

*Mi vagyunk a segítői
A jó öreg Mikulásnak.
Decembernek hatodikán
Jó gyermekek nagyon várnak.
Mindenféle csemegével
Hátizsákunk teles-tele,
Narancs, cukor, csokoládé,
Sok szép játék elfér bele.
Aki rossz volt, virgácsot kap,
Hiszen arra is van eset.
De a pajkos és rossz gyermek
Egyre ritkább és kevesebb.*

(Mutató a Kirjárné, Kovács Emma rövidesen füzetként megjelenő színdarabjából.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fátyolvirág.

Irla: **Dávid Gabriella.**

Halottak napja volt. A jó Isten magához intette egyik angyalkáját s így szólt hozzá: „ezt a napot az emberek azoknak szentelik, akik tőlük már elköltöztek. Ilyenkor lélekben együtt vannak velük, sírjaikra virágot raknak. Menj le a földre, nézz körül a temetőben, aztán gyere s mondd el nekem mit láttál. De igyekezz ám, a szürkületet nem szabad megvárnod“.

A kis angyal mélyen meghajolt az Úr zsámolya előtt, azután elietett. Egy fényes nap-sugár indult éppen a földre, arra ráült s szép esendesen leszállt a földre. Végig járta a temetőket, megállt itt is, ott is; látott szomorú édesanyákat, édesapákat, öreg nagyanyókat kis unokákkal. Úgy szeretett volna odamenni valamennyihez, vígasztalni őket, de nem tehetette, nem állhatott meg, mennie kellett tovább. Már-már indult visszafelé, amikor egy kis elhagyatott sírt vett észre. Új volt, friss volt még a földje is, de virág nem volt rajta még egy szál sem. A kis angyal megállt, nézett s elgondolkozott. Olyan ismerős volt neki, mintha látta volna már egyszer, mintha járt volna már itt. Igen-igen, most már világosan emlékszik az egészre.

Ezelőtt néhány héttel járt a földön. Egy

kis fiú tévedt el az erdőben, azt kellett hazavezetni a városba, ahol édesanyja már türelmetlenül várta. Visszamenet, egyik utcasarkon kislányt látott. Virágáros leányka volt. Nap-hossza ott álldogált s kinálgatta virágait: virágot tessék... virágot... A városiak jól ismerték, mosolyogva köszöntötték, aztán megvették minden virágát, de ennyi volt az egész. Senki nem ért rá megkérdezni tőle: „Kislány nem fázol, hisz már hideg őszi napok vannak?! Az eső is permetezik s a te ruhácskád vékony, cipő sincs a lábodon. Kislány van neked édesanyád, édesapád? Vár rád otthon meleg szoba?“

Nem, ezt senki nem kérdezte, de ő egyszerre kíváncsi lett mindenre s hazakisérte a kislányt. Szegényke óh, hogy fázott, hogy didergett s a kis szobában is milyen hideg volt. Nem várta senki, nem csókolta meg szeretettel senki, mert szegényke árva volt.

Ekkor ő visszament a jó Istenhez és kérte, hozná fel új testvérkének a kis virágáros leánykát, ne szenvedjen többé. A jó Isten meghallgatta kérését s újra leküldte a földre. Szegény kisleány ment örömmel, csak a virágait sajnálta.

Péterke csodatyúkjá.

Irla és rajzolta: Nagy Kató.

13.

Ludmillusz titokzatos laborátoriumában ült gondokba merülve. Elveszett életkövét kereste a mindent tudók tükrében. — Ez a művelet teljesen lefoglalta. A szomszéd asztal roskadásig tele volt különböző titokzatos lombikokkal, meg félelmetes varázskészülékkel, melyekben folyadékok figyelmeztető jeleket adtak Ludmillusznak, hogy valaki idegen tartózkodik a várban. Ez az idegen nem volt más, mint maga Péterke. De szerencsére a varázsló annyira el volt foglalva saját gondolatával, — hisz élete függött

az életkö megfálálásán, — hogy a lombikok veszélyt jelző figyelmeztetéseiből mit sem hallott.

Igen, így volt s most neki, aki úgy szerette a virágokat, a sírja kopasz, még bár egy fűszál sines rajta.

„Mit tegyek, mit tegyek — töprengett a kis angyal, — honnan szedjek én most virágot?” — s kutatva néz körül, de ijedten veszi észre, hogy már szürkület van s ezóta neki otthon kéne lennie. Hirtelen lekapja fátylát, ráteríti a sírra s már indul is. Indulna ám, de mivel? A nap már régen búcsút mondott a földnek, sugarait is mind magával vitte. Hanem feljött az első csillag, megkéri hát szépen a legközelebb levő csillagsugárt, vigye vissza őt a mennyországba. Csillagsugár örömmel teljesíti a kis angyal kívánságát s már repíti-repíti fel a magasba, egyenesen a jó Isten trónusa elé. A jó Isten szigorú arccal néz a megkésett angyalra: „Hol voltál ily soká, miért szegted meg a parancsomat? S a fátylad sines sehő! Hová tetted?” A kis angyal lesütött fejjel válaszol: „Uram, gondolkoztam... s azért kés-tem... A fátylamat pedig elajándékoztam.” „Gondolkoztál? Furesa — csóválja fejét az Úr. — A fátylad meg elajándékoztad? Nem tudod, hogy angyalfátylat földi ember nem viselhet?” „Uram, — szólott ismét az angyal, — az új testvéreknek úgy szerette a virágot és sírján mégsem volt virág. Az ő sírjára terítettem fátylamat virágnak, hogyha majd este leküldöd angyalaidat a földre, hogy együtt töltsék az estét azokkal, akik őket annyira szerették, szegénykét ne szomorítsa el a puszta elhagyott sír”.

A jó Isten arcáról eltűnt a szigorúság, mosolyogva simogatta meg aranyhajú angyalkáját: „Angyalhoz méltán cselekedtél” — mondta.

A földön ezalatt nagy embergyűrű vett körül egy sírt: „Csodálatos virág, — mondották, — ilyet még nem láttunk”. Most éppen a városi kertész érkezik oda, nézi, de ő sem ismeri. „Ide tanár úr, ide, ön botanikus — hangzik egy hívó hang — micsoda virág ez, senki sem ismeri!”

Az öreg tanár felteszi szemüvegét, nézi ő is s közben fejét csóválgatja, ő sem ismeri. „Olyan mintha fátyol lenne, — mondja vaiaki. Egy fekete ruhás nő jön, kis leánykával: „Ni mama, ugye ez fátyolvirág?! — kiált fel a csöppség. „Igen-igen fátyolvirág — hangzik mindenfelől — nem is lehet más neve, hiszen olyan könnyű, mint a fátyol...”

Azóta van fátyolvirág. Az emberek kedvenceik sírjára ültetik hogy halottak napjára, kinyitva fátyolfinomságú szírmait, virágossá tegye a halottak országát. Szeretik, ápolják, csak azt nem tudják, hogy ez a virág egy jószívű angyalka szeretetéből született.

14.

A sötét és nyirkos folyosókon bizony Péterkének is nem egyszer szorult össze a szive a féle-

lemtől. Jó ideje már, hogy bolyongtak ketten a vár elhagyott részeiben, de a kis egér minden folyosó fordulónál úgy vezette Péterkét, mint

aki biztos a dolgában. Bizony már jó ideje bolyonganak ezeken a nem kívánatos helyeken, mikor egy szűk sötét folyosón méltatlankodó hangokat hallanak. A három szellem volt. Csakhamar beszédbe ereszkedtek s elmondták, hogy bizony a gonosz varázsló velük is rosszul bánt, most pedig úgy összevesztek Ludmillusszal, mint a kutya s a macska. Péterke is mondta el útjának célját s jószerecséje megsegítette ezúttal is. A három szellem rögtön pártjára állt és hallatlan fontos tanácsokkal látták el a bátorszívű székely fiút. Figyelmeztették, hogy a varázsló pillanatok alatt át tudja változtatni az embert, amivé akarja, tehát szedje össze minden erejét és ügyességét a varázsló elleni harcban. Majd egy hatalmas mohás követ felemeltek és az aljáról kivették a gyönyörű színekben játszó kristályt s átadták Péterkének, sok szerencsét kívánva neki.

Brazília érdekes természetvilága.

BCU Cluj / Central Library Cluj. Iria: Dezső bácsi.

VII.

Az őserdő tele van kisebb-nagyobb majmok száz és száz fajával. Itt él a két méter magasgú gorilla is, mely külsejére nézve az emberhez hasonlít. E nagy állat csak az őserdőben érzi jól magát, rendkívüli ereje miatt még az ember is fél tőle. A puska vascövét kezével összetöri, vagy fogával kettéharapja. A kisebb majmok (mandrill, lajhár, selyemmajom, csimpánz stb.) szintén a fák ágain tartózkodnak, menhelyük egy-egy óriási fa ódúja. Vannak azonban majmok, melyek nemesak az őserdőben tanyáznak, hanem a végtelen füves mezőkön tartózkodnak, vagy az emberlakta helyek körül ólálkodnak. Ezek az utóbbiak nagyon sok bosszúságot okoznak a gazdáknak, mert legkedvesebb esemegéjük a kukorica. Ha ilyen ültetvényre bukkannak, nem múlik el egy nap sem anélkül, hogy a kukoricásban kárt ne tennének. Szemtanú leírásából tudjuk, hogy az ilyen majomtáborból egy-két bátor „majomcserkész” megindul vidéket kémlelni. Valóságos felderítést végeznek. Ha útközben kukoricaföldekre bukkannak, nyomban hazatérnek, s jelzik a jóhírt. Ezzel aztán megindul a tábor közös támadása. Futólépésben rohanják meg a kukoricást. A rablást a lehető leggyorsabban végzik el, nehogy az ültetvényes vérengző ku-

tyái reájuk csapjanak, vagy az ültetvényes tűzokádó botjával (másszóval a puskával) közejük durrogtathasson. A majmok nagyon jól ismerik a kutyák fogát, meg a gazdák puska-garrantását, sietnek tehát a tilos munkával. Csörög a kukoricaszár, a csövet egyetlen rántással törik le a szárról, aztán bosszorkányos gyorsasággal és gyakorlott ügyességgel három-négy csövet összekötnek s felesapják váliukra. Pillanatok alatt játszódik le a betörés. Mégis megesik néha, hogy a lesben álló gazdának sikerül a rabló majmok közül egyet — vagy kettőt lepuffintani. No de azért meg is kapja a magáét. A bosszúálló majmok éjjel körülveszik az ültetvényes gazda házát, s olyan szünni nem akaró pokoli lármát esinálnak, hogy a szegény gazda családtagjaival együtt egész éjszaka az izgalomtól és bosszúságtól nem hunyhatja le a szemét.

Szűkre szabott cikkünk keretében nem terjeszkedhetünk ki Braziliának egész ismert állatvilágára, itt csak azokról az állatokról emlékeztünk meg, amelyek érdekes életmódjuknál fogva különösen számot tarthatnak a megemlítésre. Most áttérünk a madarakra.

A *gaviao* véreseszterű ragadozómadár, kiterjesztett szárnyal mintegy másfél méter széles. Kivált a strucc-tojásokra vadászik. Ismertetésünk elején már jeleztük, hogy a campo-kon,

vagyis a síkföldi mezőkön falkaszámra legelnek a struccmadarak. A nösténystruce nem kótol, tojásainak kikelését a nap forró sugaraira bízza. Az elhagyatott tojások a gaviaonak pompás lakomául szolgálnak. Hiszen egy-egy strucctojás nagyon kiadós; akkora mint egy 2-3 éves gyermeknek a feje. Van abban elég ennivaló. Csakhogy a strucctojás héja nagyon kemény, a gaviaonak pedig a csőre annyira hajlott, görbe, hogy azzal a tojást nem tudja feltörni. Ugy segít tehát magán, hogy erős karmával nagyobb követ ragad fel, csigavonal-szerűen emelkedik a tojások fölé, s a követ a levegőből azokra ejti le. Mindig pontosan eltalálja a célbavett tojást. Most már kész az ebéd, vagy, ha úgy tetszik, a vacsora. A gaviaohoz hasonló madár Afrikában is van, az úgynevezett: dögvarjú, mely szintén kő segítségével töri össze a strucctojásokat.

Ismeretes az a közmondás, hogy: Ritka mint a *fehér holló!* Nálunk talán nincs is, de még Braziliában is ritka. A *fehér holló* nagyon szép madár. Párosával szokott járni. Tollazata hófehér, csak a lába fekete. Az az érdekes,

hogy nálunk a *fekete holló* is, mikor a tojásból kibúvik, fehér. A fekete holló fiókája felborzott fehér vattaesomóhoz hasonlít. Csak később leesz fekete, mikor első tollait elvesztette. A braziliai fehér holló vsszély esetén olyan büzös hányadékot ad ki, hogy sem ember, sem állat nem közelítheti meg.

A *jakutinga* madár a kövér rodizlandi tyúknál is nagyobb. Tisztított állapotban 4 kiló súlyt nyom. Porhanyós húsának íze a fűrjére emlékeztet. A *jakutinga*, mint a disznóhús, saját zsírjában sül meg. Fűszerezve készítik el, nehogy émelygős legyen. A *jakutinga* húsa közkedvelt eledel. Izletességéről a *kabure* nevű madárnak is van tudomása, mely habár tiszszerte kisebb a *jakutingánál*, mégis megöli. A *kabure* belevájja magát a repülő *jakutinga*-madár szárnya alá, s úgy végzi ki.

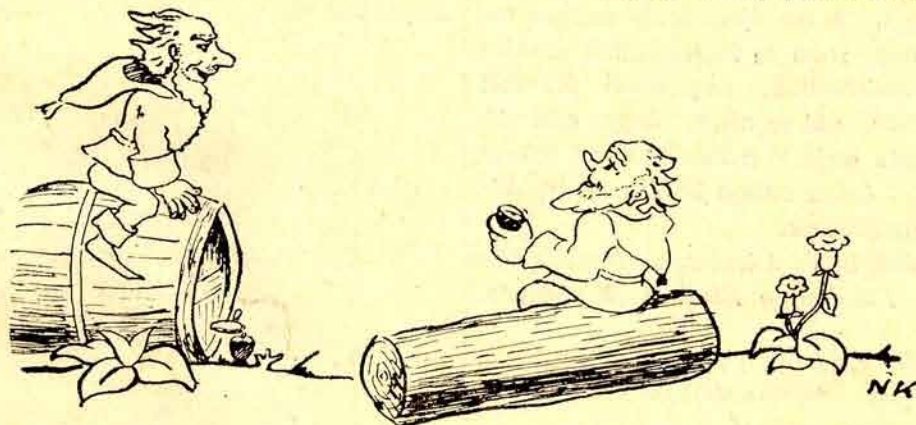
Az erdők különös díszei a tarka, élénk színű papagályok, továbbá a gyönyörű színekben ragyogó kolibrik, melyek közt van olyan kicsiny is, mint a dongólégy. Finom fémfényű tollazatuk úgy csillog a napsugárban, mint egy-egy színes drágakő.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A csombordi híres szüreten.

A csombordi híres szüreten, —
Mondják — nem volt hordó üresen.
Must került beléjük, ó! ó! ó!
Kóstolgatják édes, finom, jó.

— A kis hordó miénk! — s kedvük száll.
Egy-kettőre csapra verve áll.
Egymásután ürül a pohár,
Bíztatásra köztük egy sem vár!

Törpe Miska s Kuki jó barát.
Megették már kenyerek javát.
Az édes mustot meg nem vetik,
Kóstolgatják s egymást nevetik.

Törpe Miska fenn a hordón ül,
Kuki közelébe települ.
Ihaj! tyuhaj, milyen kedvem van!
Van Csombordon hordó, még hatvan!

Hogy megtörtént mégis az eset,
Amit két kis veréb ellesett,
Biz a must mind elfolyt a csapon,
Ez történt e szüreti napon.

László Marcella.

Ahogy ifjú munkatársaink írnak...

A veréb a kalap alatt.

Miska verébvadászaton volt. A verebeket a kalap alá tette. Arrafelé ment a polgármester, minden ember köszönt a polgármesternek, csak Miska nem köszönt. Erre azt mondta a polgármester: Fiam, oda van a kalapod enyvezve? — Miska még most sem köszönt. Erre a polgármester emelte le a kalapját. Brrr! minden veréb elrepült. A polgármester és a nép is nevetett. Miskát ettől fogva verébmiskának nevezték el.

Németből fordította Gr. Bethlen Ka. aln.

Beszámoló.

Október 9-én délután 4 órakor felmentem az „Uj Cimborá” szerkesztőségébe, ahol nem találtam mást, mint Meisner Évát és a pajkos kis Hédit. Megvártuk, míg jött még egy pár cimborá és olvastunk a régi Cimborákból. Fél ötökor feljött Marosffi néni és Baba, akivel virágosdit játszottunk, míg megérkezett a jó művészbácsi, akivel megváltoztattuk a játékrendet. „Hogy a zab”-bal folytattuk. — De egyszer csak meghallottuk Marcella néni hangját, akit mindannyian nagyon szeretünk és örömmel szaladtunk elébe. Marcella néni megkezdte az „Ezer egy éjszaka” legszebb meséjét, mely nagyon tanulságos volt, hogy soha se irigykedjünk senkire és ne legyünk bosszúállók. Legkésőbb érkezett meg a Hodis Ilike, aki sajnálja, hogy elkésett, mert nem hallotta elejéről a mesét. Mivel nekem este mindig fél 7 órára otthon kell lenni, így Ilikevel együtt hazajöttünk.

Igy fejeződött be ez a kellemes szombat délután.
Friedmann Elza, IV-ik elemista.

GÁLFFY GÁBOR IV. EL. O. T.
NYÁRI BESZÁMOLÓJA.

Kedves Marcella Néni!

A nyáron, sajnos, nem voltam itthon. Szomban voltam a szász nyaraló csapatban. Arról számolok most be.

Minden délután le kellett feküdnünk minden gyermeket altató gépek altattak el. Nem volt valami kellemes ez az altatás. Mind apré gilisztákat láttunk magunk előtt. Összesen 35-en voltunk. Jól megtanultam németül.

Kezeit szeretettel csókolja: *Gáborka*

Bemutakozó.

Nagyon örülünk, hogy mi is bemutatkozhatunk az új cimboráknak. Vincze Ferike és Juci vagyunk. Hegyköz-Szent-Imrén lakunk.

Nagyon szeretjük egymást. Anyukát, Apukát, meg a hegyi-nagymamát. Még csak 5 és 6 évesek vagyunk és helyettünk is a „szürke veréb”... írta meg a bemutatkozó levelet.

Üdvözljük szeretettel az új cimborákat:

Vincze Ferkó és Juci.

Kedves Szerkesztő Néni!

Én a szerkesztő néni legrégebbi olvasóiból tartozom. Legfőbb ideje, hogy bemutassam magam. Névem Balogh Ibolya III. g. o. t. A szebeni Szent Ferenc-rendi zárdának vagyok

a növendéke. Vakációra mikor hazajövök, örömmel olvasom az Uj Cimborá minden sorát. Szeretettel üdvözlöm a többi kis cimborákat.

Aranyosgyéres, *Balogh Ibolyka, III. g. o. t.*

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Teleky Dezső. Testben nem lehetett itt az értekezletünkön, de tudom, hogy lélekben egyetértett és együttérzett velünk. Jólesik olvasni leveléből, hogy a lap sorsa szinte összeforrt az életével. A küldött írásoknak hasznát vesszük. Amint történik valami, értesíteni fogjuk. — *Kirjákné Kovács Emma.* A legutóbbi levél mély benyomásokat hagyott bennem. Amint tudok, válaszolok rá. A Mikulás-szindarab jó, kérem a zenéjét. Most ezt keresni fogják. Megpróbáljuk, hátha még idejében ki tudánk adni. A többi anyag sorsa egyelőre bizonytalan. — *E. Onody Rózsika.* A kicsi kézimunka-terítőnek nagyon örülök. Most már tudom, hogy nekem volt küldve. Köszönöm a kedves figyelmét. Sajnos, nekem nincs időm kézimunkára, pedig valamikor szerettem és szívesen kézimunkáltam. — *Móráné Osz Rózsa.* A kiadóhivatalnak továbbítottam a kivánságát. Ezentul 2 példányban fog járni a lap. — *L. Ady Mariska.* Örömmel hallom a javulásáról szóló híreket. Bár állandó lenne az a javulás. Ezután Bánffy-Hunyadra küldjük a lapot ismét. — *Bartha István.* „Somodi agarat idomít...”, jó, csak nem egészen gyermekeknek való. Próbáljon teljesen a gyermekek gondolkodásmódján írni. Az őszi vers e tekintetben sokkal jobb. — *Szabó Jenő.* Beküldött munkája érdekes. Egy hibája van, hogy rengeteg idegen szót használ. Egyetlen írásdarabjában énnyi idegen szót ír: malícia, konstatal, grimaszol, porció, dirigál, menü, fumigál, molesztál, kurkász, koszt. Az Új Cimborá-t gyermekeknek szerkesztjük, akik innen tanulnak sok esetben helyesírást. Lehetőleg kerüljük az idegen szavakat. — *Vincze Sándor.* Édesanyám c. verse szép és értékes gondolatokat tartalmaz. Anyák napjára fel fogjuk használni. — *Dr. Atzél Eleménné.* Melegen üdvözljük munkatársaink sorában. Hiszem, hogy még sok lelki örömet szerez majd a lapért, veünk együtt végzett közös munka. — *Dr. Kiss Lajos.* A főorvos úr meleg szíve szeretettel hajlik le a kis cimborákhoz. Valóban egy egészségügyi rovat bevezetését hálásan fogadnák nemesak a szülők, de egész társadalmunk s maguk az iskolák is. Örömmel, szívesen látjuk munkatársaink sorában s így köszöntjük: Isten hozta közénk! — *Vámszer Géza Csükszereda.* Mártuskának megy Szebenbe a lap. Kérdezd meg tőle, kapja-e? Hogy te is kaptál egy számot, csak tévedésből történt. Mindenesetre ezután is írhatok neked. Sok kis cimborának jár oda a lap, közösen is olvashatjátok és fejthetitek a rejtvényt. A toborzó munkából is kiveheted a részed. — *Csükszeredai kis cimborák,* akik a

Zizi-ben szerepeltetek, küldtünk nektek emlékül egy-egy kicsi aranyshivet. Azok, akik nem voltak cimborák, kaptak mutatványszámot az Új Cimborából, hogy megrendelhessek ezt a kis ujságot. Várjuk a megrendeléseket, hogy az aranyshivcekkéket azoknak is elküldhessük. — *Br. Kemény Mikolt* I. g. o. t. és *Klio* III. el. o. t. A legelső levelet írtatok most az Új Cimborának. S azt írtatok, hogy ezután hűséges olvasói lesztek ti is a lapnak. Ezt örömmel hallom, s ha írtatok, bizonyára így is lesz, mert amit az ember ígér, azt meg is tartja. Kívánom, hogy sok örömet találjatok ebben a kis ujságban. Legyen nektek is, mint minden magyarul beszélő gyermeknek jó barátotok az Új Cimborá. A rejtvénymegfejtést a rovatvezetőnek átadtam. — *Léderer Eva* III. g. o. t. A kapott címre már írtál is Svédországba eszperántó levelet. Te vagy a legelső Evike az egész Új Cimborá olvasó táborában, aki szorgalmaddal odáig jutottál, hogy már meg tudsz írni — ha csak egy kis nyulfaarkányi levelet is — eszperántó nyelven. Kérdelek, hogy lesz-e folytatásos regény a Cimborában? Lesz bizony, még pedig nemsokára. Az újévi számunkban már meg is kezdjük a közlését. — *Adám Kató* I. g. o. t. Udvarhelyen jársz a gimnáziumba! A nyáron vakbéllel operáltak. Most már jobban vagy hála Istennek. Jársz az iskolába rendszeresen? Kis elemista voltál Katókám, mikor a jó nagypapa megrendelte neked az ujságot. S lám, már I. gimnázista nagylány vagy. No, szeretem benned ezt a kitartást és hűséget. Mindenesetre azok, akik már ötödéves előfizetők, vagyis akik 1933-tól járatták az Új Cimborát, kapnak is valami emléket karácsonyra a szerkesztő nőtől.

Epp azért is írjanak azok, akik 1933-tól új cimborák, hogy hadd lássam, hány hűséges kis cimborám van neked, akik méltók a karácsonyi jutalmazásra? Ezentul minden évben megjutalmazzuk az újabb öt éves előfizetőket. — *Friedmann Etza* IV. el. o. t. A beszámolóid ügyes, jól visszaemlékeztél az eltelt szombat délutánra. Azonban az írásban látom egy kicsit segítettél neked. Tudom én azt, hogy a magyar helyesírás igen nehéz, épp ezért kell neked magadnak írni, ha nehezen is megy, gyakorold magad benne. Aztán lassan majd megtanulod. Az Új Cimborá 2-ik színes oldalán találod te is, meg a többi cimborá is, egy kis rovatot, az a címe: Hogy írjuk? Figyeljétek meg az ott közölt szavakat, melyiket kell kettős mássalhangzóval, melyiket egybeírni. Minden számban lesznek ottan szavak. Írjátok be minden egyes alkalommal egy kis szótár-füzetbe az ott talált szavakat és gyűjtsétek össze, megírtátok, hogy hasznát vevétek.

Az »Uj Cimborá« olcsó könyvvására.

Az Uj Cimborá az alábbi sorozatokat ajánlja kis olvasóinak:

1. Sorozat.

László Marcella: Nótás Zsuzska (mesekönyv).
P. Jánossy-Tóth: Körbe körénk gyerekek.
Gál Lajosné: A jószág jutalma.
Perédi Ádi: Tavasz kisasszony.

Négy kitűnő mesekönyv pompás díszkötésben, számos képpel

200 Lej helyett csak 155 Lej.

2. Sorozat.

Conan Doyle: Tűzkörüli történetek.
Storm Tivadar: Bábjátékos Pali.
Westermann F. P.: Li Fan bosszúja.
Málnássy: Kis pont.
Csürös Emilia: Fű kizöldül ó sirhanton.
Heltai Szentimrey: Halhatatlan mesék.

Hat szép mesekönyv egyforma díszkötésben, számos képpel

180 Lej helyett csak 137 Lej,
ugyanaz füzve csak 88 Lej.

3. Sorozat.

Benedek Elek: Gyermekszínház (19 egyfelvonásos szindarab).
Récsi Ede: A diák Jókai (Gyermekszindarab 5 felvonásban).
Gyallai Domokos: Szavalókönyv.
Csürös Emilia: Gyermekszindarabok és köszöntők (füzve).

Négy kitűnő könyv gyermek-műkedvelők számára, minden alkalomra szép kötésben

160 Lej helyett csak 122 Lej,
ugyanaz füzve csak 98 Lej.

4. Sorozat.

F. László Marcella: Az öreg tanító háza.
" " A mindentudó könyv.
" " A tündérek békekonferenciája.
Simon Sándor: Karácsonyi örömök (karácsonyi szindarab).
Kirjákné Kovács Emma: Mikulás-szindarab.
Székely Miklós: Egy karácsonyfa története (karácsonyi szindarab).
Székely Miklós: Kis János szenvedései (szindarab).
Székely Miklós: Vizsga előtt (kedves diákszindarab).

Hét kötet kitűnő gyermekszindarab
140 Lej helyett csak 120 Lej.

A III-ik és IV-ik sorozat együtt, összesen 11 könyv közel 50 kitűnő gyermekszindarabbal minden alkalomra

262 Lej helyett csak 205 Lej.

A pénz előzetes beküldése mellett a rendelést portómentesen küldi az Uj Cimborá kiadóhivatala: Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

FEJTÖRŐ

Betűrejtvény.

Beküldte: Benkő Judit, IV. el. o. tan. Cluj-Kolozsvár.

e	e	e	s
É			

Kockarejtvény.

A	A	A	A
A	D	D	G
G	J	Ó	Ó
R	R	R	R

Ezeket a betűket úgy helyezd el, hogy felülről lefelé és balról jobbra olvasva ugyanazok a szavak kerekedjenek ki belőlük.

Megfejtési határidő: 1937 november 15. A megfejtők között jutalomkönyveket sorso-lunk ki.

A 26-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Névgyerejtvény: Washington György, köztársasági elnök, New-York. 2. Pótló-szótag-rejtvény: Montevideo.

A 27-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Betűrejtvény: Nagy ellenség. 2. Magánhangzótlanul: Ki korán kel, aranyat lel.

Megfejtést küldtek be: Hercz Gabriella, Léderer Éva, Gálffy Gáborka, Marosffy Etelka, Harsa Irma, Iszlai Erzsébet, Matild és Jenőke, Kovács Nusika, Bogdán Jancsi, Kerekes Ferkó, Balogh Ibolyka és Szárhegyi István.

Nyertesek lettek: Balogh Ibolya, Iszlai Erzsébet és Hercz Gabriella.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

TELEKY DEZSÓ, SIMON SÁNDOR
és **KORMOS JENŐ.**

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj